

Persbericht, 11 juli 2013

RMO: startkwalificatie ombuigen tot langlopend leerrecht

De startkwalificatie, de verlengde leerplicht tot het behalen van niveau Mbo-2, dient meer in het teken komen te staan van een langlopend leerrecht. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan jongeren die om uiteenlopende redenen niet in staat zijn de huidige startkwalificatie te behalen en voor wie alternatieve, op hun situatie toegesneden routes, meer in de rede ligt. Deze suggestie doet de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling in het essay:

Klaar voor de start. Overwegingen bij de startkwalificatie

Door Sadik Harchaoui, Rienk Janssens en Jelle van der Meer

Jongeren hebben het, zeker in deze tijden van economische crisis, niet eenvoudig op de arbeidsmarkt. Om de aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt te verbeteren is de startkwalificatie in het leven geroepen. Dit is in diverse opzichten een succes (geweest). Het aantal voortijdige schoolverlaters is gedaald en op scholen is een bewustwording opgetreden dat het niet gewoon is dat jongeren 'uitvallen'. Jongeren met een startkwalificatie hebben statistisch gezien ook meer kans op een baan.

Er is echter ook een andere kant. Een deel van de jongeren tussen de 16 en 24 jaar heeft - tijdelijk dan wel structureel - moeite om de startkwalificatie te halen en blijft hangen in Vmbo of Mbo niveau 1. Door de norm van de startkwalificatie worden ze bestempeld als voortijdige schoolverlaters, waarmee hun perspectief op participatie verslechtert. Terwijl de arbeidsmarkt nog steeds behoefte heeft aan laaggeschoold werk, bevinden jongeren die voor dit werk in aanmerking komen, zich in soms moeizame verplichte kwalificatietrajecten.

Het voorstel van de auteurs is de startkwalificatie niet te verengen tot een verplichte drempel tussen school en arbeidsmarkt. De nadruk op diploma's als selectie criterium maakt van het onderwijs een ratrace en blokkeert alternatieve routes naar (arbeids)participatie. Niet altijd en niet voor iedereen is meer school altijd beter. In plaats van een startkwalificatieplicht als voorwaarde voor de entree op de arbeidsmarkt is een recht op langere scholing dan ook meer geëigend.

Twintig jaar inzet op het terugdringen van voortijdig schoolverlaters heeft het aantal voortijdige schoolverlaters gereduceerd, maar heeft ook geleid tot een weinig flexibele norm. In de praktijk zijn inmiddels allerlei vluchtroutes voor de startkwalificatieplicht, van leerwerkcombinaties tot formele uitzonderingen voor de kwalificatieplicht. Deze flexibele werkelijkheid zou meer norm moeten worden.

Noot voor de redactie: Het essay *Klaar voor de start. Overwegingen bij de startkwalificatie* door Sadik Harchaoui, Rienk Janssens en Jelle van der Meer is op 11 juli aangeboden aan minister Jet Bussemaker van onderwijs. Het is te downloaden op www.adviesorgaan-rmo.nl. Voor meer informatie: Rienk Janssens, algemeen secretaris van de RMO, 070 340 52 94 of r.janssens@adviesorgaan-rmo.nl.